

Oversigt over Plantesygdomme.

236. — August 1939.

Der er for August Maaned indkommet Beretninger fra 64 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 534 Forespørgsler.

Temperaturen var meget høj hele Maaneden med 2—3 ° C over Normaltemperaturen med Undtagelse af Ugen d. 12.—19., der viste de laveste Temperaturer, medens Ugen d. 19.—26. blev særdeles varm med Middeltemperaturer fra 19—21 ° C overalt i Landet.

Nedbøren naaede i de fleste Landsdele næsten Normalen eller over denne, dog fik følgende Egne under normal Nedbør, hvor Tallene er mm med Normalnedbør i Parantes: Vendsyssel 38 (83), Midtjylland 82 (89), Østlige Jylland 76 (82), Nordøstsjælland 58 (79) og Sydøstsjælland og Møn 63 (71). Mere end Halvdelen af Nedbørsmængderne faldt i Tiden 1.—12. og fortrinsvis i Ugen 5.—12., medens der fra 12.—19. og fra 26.—31. kun maalttes smaa Mængder; i Ugen fra 19.—26. faldt saa godt som ikke Regn, dog blev det til 1 mm for hele Landet.

KORN.

Aksfusariose (*Fusarium* sp.) er iagttaget i Rug enkelte Steder og med svage Angreb (P. Grøntved, Næstved; Aage Buchreitz, Skærbæk), samt i flere Hvedemarker (F. C. Frandsen, Thisted), men i 10 Beretninger meldes om intet Angreb. Svage Angreb er desuden iagttaget i Havre og Byg (Henry Frederiksen, Frederikshavn) og i Havre (Aage Buchreitz, Skærbæk); sidstnævnte Sted fandtes Angreb kun hos Havre i Engene, hvor der blev høstet sent. I 8 Beretninger skrives, at der intet Angreb er set hos Havre og Byg.

Sortrust (*Puccinia graminis*). Angreb synes i Aar at være yderst sjældent i de Egne, hvor Sortrust var ret almindelig i 1937 og 1938, og

der foreligger fra saadanne Egne endnu kun Meddelelse om et ubetydeligt Angreb paa Hvede ved Gaunø (P. Grøntved, Næstved). Paa Stevns og i Frederikshavnsegnen har man trods stærk Søgen ikke fundet Angreb i Omraader, hvor Sortrusten i Fjor var almindelig (Johs. Johansen, Store Heddinge; Henry Frederiksen, Frederikshavn).

Kronrust (*Puccinia lolii*). Flere stærke Angreb er konstateret paa Havre i Vestfyn (E. Jægum, Ejby).

Almindelig Meldrøjersvamp (*Claviceps purpurea*). I mange Rugmarker ved Frederikshavn er iagttaget stærke Angreb med et særligt ondartet Angreb i Vaarrug (Henry Frederiksen).

Goldfodsyge forarsaget af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*). Et ondartet Tilfælde er konstateret i Hvede paa god Jord efter 3 Aars Græs (P. Rasmussen, Aabenraa).

BÆLGPLANTER.

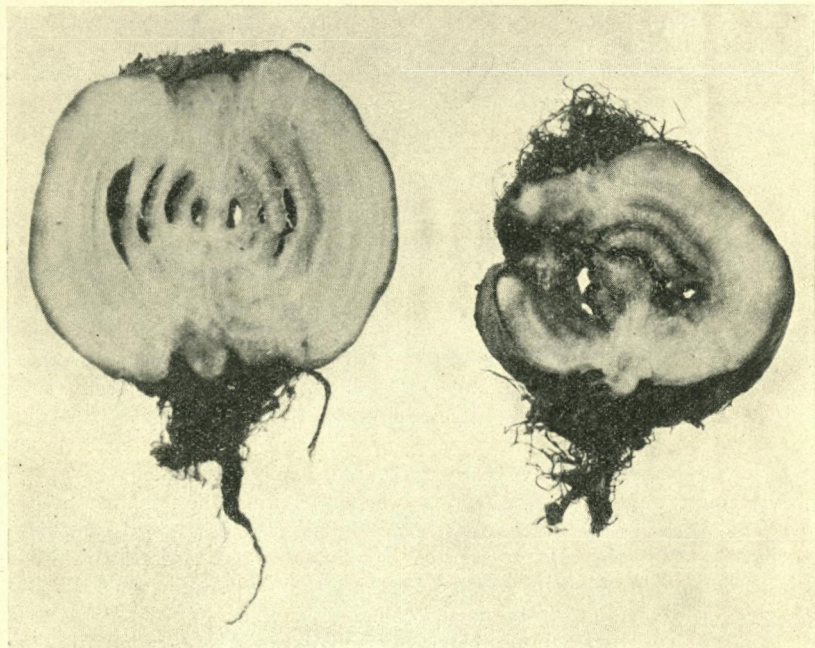
Meldug (*Erysiphe communis*) er fundet paa Rødkløver i flere Ud-lægsmarker (F. C. Frandsen, Thisted).

BEDER.

Bormangel, Tørforraadnelse. Der foreligger 25 Beretninger om denne Sygdom. Som Helhed synes Sygdommen at være langt mindre frem-trædende end i Fjor, hvilket for Størstedelen tilskrives den mere alminde-lige Anvendelse af Borax, samt Nedbøren sidst i Juli og i første Halvdel af August. Svage og stærke Angreb ses som sædvanlig fortrinsvis paa Jorder med højt Reaktionstal. Ved Kappendrup paa Fyn fandtes ca. 25 % angrebne Planter i Jord med pH 7.4 (J. Jeppesen Jensen), og ved Ballerup er paa nykalket Lerjord 50—60 % Planter angrebet (Alb. Frederiksen). Mange Marker har Pletter med mange syge Planter (Johs. Dons Christen-sen, Brørup), og ved Roskilde er iagttaget et stærkt Angreb paa let Sand-jord (M. Greve). Paa Vestfyn har sildig Tilførsel af Borax givet tydelige Udslag (E. Jægum, Ejby). I en Mark merglet for tre Aar siden optræder Sygdommen stærkt men spredt og mest ondartet, hvor Mergeldyngerne har ligget; tillige synes der at være Forskel i Angreb hos forskellige Stammer af Runkel- og Fodersukkerroe (Henry Frederiksen, Frederiks-havn).

Gule Blade er meget almindeligt i Roemarkers overalt i Landet og omtales i 26 Beretninger. I de fleste Tilfælde synes der at være mere end een Aarsag til Sygdommen. Mellem Vejle og Fredericia saas allerede sidst i Juli gule Pletter i daarligt afvandede Marker, hvor der efter stor Nedbør var megen Fugtighed i Jorden, men Sygdommen fandtes tillige, hvor andre Dyrkningskaar var mindre gode (J. S. Fruergaard). Gule Blade er ogsaa iagttaget, hvor Roerne en kort Tid har været sat ud af Vækst paa Grund af Tørke (P. Riis Vestergaard, Samsø; M. Greve, Ros-kilde; P. Grøntved, Næstved). Paa Lolland har Angrebet bredt sig stærkt under den høje Temperatur sidst paa Maaneden, men formodes at være kommet saa sent, at dets Skade ikke bliver stor (O. J. Olesen, Rødby). Flere Steder sættes Sygdommen i Forbindelse med Gødningsmangel (J. Gregersen Dal, Mors; A. P. Aidt, Viborg; K. M. Nielsen, Roskilde; Johs.

Dons Christensen, Brørup); dog ses den ved Assens paa velgødet Jord (Einar Nielsen). Store Kvælstofmængder (Chilesalpeter) synes at modvirke Sygdommen (P. Rasmussen, Aabenraa; N. Dullum, Blangstedgaard); sidstnævnte Sted er Planterne fra Parceller med Svovlsur Ammoniak stærkere gule, end hvor der er anvendt Chilesalpeter. I nogle Beretninger gøres opmærksom paa, at Gule Blade hyppigt forveksles med gule Blade efter Angreb af Lyspletsyge, Rodbrand og Tørforraadnelse (Henry Frederiksen, Frederikshavn; M. Olsen, Pjedsted; B. Munch, Haslev). I andre

*Gennemskåret Sukkerroe med ringformede Spalter i Vævet.
(Skade ved Lynnedslag?)*

Beretninger skrives, at Gule Blade er meget almindelige i næsten alle Marker, uden at man dog tør sætte det i Forbindelse med bestemte Aarsager (Johs. Johansen, Store Heddinge; H. Wraae-Jensen, Skælskør; A. Pedersen, Varde).

Skade ved Lynnedslag menes at være konstateret ved Nr. Alslev (H. P. Borlund) og Øster Skørtinge (se Billedet).

Hagl har flere Steder gjort en Del Skade i Roemarkerne (O. J. Olesen, Rødby).

KORSBLOMSTREDE.

Bormangel, Marmorering er endnu kun iagttaget et Par Steder med svage Angreb.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*). Stærke Angreb synes ikke i Aar at være hyppigere end sædvanligt, men forekommer dog alle Vegne, hvor forskellige Smittekilder har begunstiget Angrebet. For hyppig Dyrkning af Korsblomstrede med kun to Aars Mellemrum har paa Fyn forarsaget 30 % syge Roer (J. Jeppesen Jensen) og paa Tylstrupegnen næsten fuldstændig Ødelæggelse af Turnips, hvor der for to Aar siden ikke var Angreb paa Kaalroer (Sv. Svendsen). Affald fra syge Roer har ved Hjemkørsel af disse tilført Marken stærk Smitte (J. Gregersen Dal, Mors), og lignende stærk Smitte er meget hyppig ved Roekuler (Henry Frederiksen, Frederikshavn). I Marker, der er stærkt befængt med Agerkaal, kan Angrebene ofte være katastrofale (P. Rasmussen, Aabenraa). Paa Haderslevegnen er det efterhaanden almindeligt at saa Sukkerroer i Kaalroemarkernes Forager, hvorved megen Nydannelse af Smitstof undgaas (Fr. Nielsen, Haderslev). Som Helhed anses dog Angrebene for at være godartede, og kun i enkelte af de 29 Beretninger skrives om ovennævnte stærke Angreb.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Der er indkommet 32 Beretninger om Skimmelen Angreb og Udbredelse i Maanedens Løb. Skimmelen har bredt sig stærkt næsten hele Maaneden, men til forskellige Tider i Landsdelene, antagelig noget afhængigt af Varme- og Fugtighedsforholdene. Omkring Maanedens Midte var Angrebet dog stærkt næsten overalt og de tidlige og middeltidlige Sorter var helt visne. Angrebet var stærkt og almindeligt paa middelsildige og sildige Sorter inden Maanedens Udgang, ja, mange Steder var Toppen helt falden.

Rettidigt udført Sprøjtning viste god Virkning, men mange Steder sprøjtedes for sent, og altfor mange Marker blev slet ikke sprøjtet. Knoldsmitten er allerede stor hos tidlige og middeltidlige Sorter. Sprøjtede Marker af middelsildige og sildige Sorter staar ved Maanedens Udgang med grønne Blade, og da Skimmelen endnu breder sig, kan der være Fare for Knoldsmitte, hvis Optagningen vanskeliggøres af fugtigt Vejr (Sv. Svendsen, Tylstrup; Johs. Dons Christensen, Brørup). Paa Herningegnen er fra d. 8.—14. August mange stærkt angrebne Marker dræbt ved Sprøjtning med 2—3 % Blaasten for at undgaa Knoldsmitte (C. Esbensen). I andre Egne menes Faren for Knoldsmitte paa Grund af det tørre Vejr ikke at være overhængende (H. E. Jensen, Hillerød; H. Wraae-Jensen, Skælskør).

Kartoffelskurv (*Actinomyces scabies*). Usædvanligt stærkt Angreb er iagttaget i et Par Marker paa Sorterne Bintje, King Edward og Sydens Dronning (Alb. Frederiksen, Ballerup).

Kartoffelbrok (*Synchytrium endobioticum*). Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme meddeler, at Kartoffelbrok er fundet i 2 nye Kommuner: Holsted og Vilslev, begge i Ribe Amt.

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

De for August Maaned udsendte Spørgeskemaer er besvaret som følgende:

Sygdomme paa Haveplanter	Intet Angreb	Angreb i k k e almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Monilia paa Frugter af Æble.....	0	6	3	8	7
» » » - Pære.....	2	7	3	6	2
» » » - Blomme	4	2	4	5	5
Solskoldning paa Pæreblade	1	2	8	5	0
Skivesvamp paa Stikkelsbær	1	3	4	1	5
Pludselig Nedvisnen af Frilandsagurker	2	3	1	2	2

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) omtales ganske vist kun af faa Indberettere, men som meddelt i forrige Maanedsbetretning bredte den sig stærkt i det fugtige Vejr i Slutningen af Juli paa mindre velplejede Træer, hvor Angrebet af den sikkert stadig er betydeligt. »Modtagelige Sorter som Boiken og Bismarck breder den sig stærkt paa« (N. Offersen, Sørvad). Fra Stevns-Fakseegnen skriver Philip Helt, at der er megen Skurv i Aar, selv hvor der er sprøjtet nogenlunde hyppigt, og han mener, det havde været klogt at hindre det primære Angreb ved 2 Sprøjtninger inden Blomstringen.

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*) er, som det bl. a. fremgaar af ovenstaaende Skema meget udbredt paa Frugterne af baade Æble, Pære og Blomme, men Angrebets Styrke varierer meget fra Sted til Sted fra svage til meget stærke.

Paa Æble meldes der om stærke Angreb fra store Dele af Landet, dog hyppigst fra Øerne: Maribo Amt (Georg Jensen), Møn (H. P. Petersen), Sydsjælland (M. E. Elting), Vestsjælland (N. F. J. Larsen), Sorø-Holbæk Amter (W. Nielsen), Københavns Omegn (Alfred Rasmussen), Sydfyn (Chr. Greve, Hans Larsen), Mariager (Sv. A. Rasmussen) og Skive (J. C. Myrhøj). — Paa Pære er Angrebene gennemgaaende mindre end paa Æble. Ved Mariager er det dog særlig Pærerne, det gaar ud over, og de er ødelagt i en ganske usædvanlig Grad (Sv. A. Rasmussen). — Moniliaangreb paa Blomme synes værst paa Sjælland, hvor mange melder om stærke Angreb (Aksel Olsen, Vedbæk; N. F. J. Larsen, Jerslev; M. E. Elting, Næstved; W. Nielsen, Slagelse; A. Sauer, Slagelse m. fl.), medens Angrebene i de andre Landsdele er mindre alvorlige eller ligefrem ubetydelige. Kun fra Skive lyder Beretningen alarmerende: »Har aldrig set noget lignende. Angrebet satte voldsomt ind, da der faldt megen Regn efter lang Tørketid. Frugterne revnede, saa Svampen fik Fodfæste. Ingen Sorter gik fri. Paa fugtig Jordbund, hvor Springene i Vandtilførslen er ringere end paa tør Jord, var Angrebene som Følge af færre revnede Frugter mindre stærke« (J. C. Myrhøj).

Gang paa Gang nævnes det for alle Frugtarter, at Beskadigelse af Frugtens Overhud fremmer Angrebet. Der er allerede nævnt Betydning

gen af revnede Frugter. Yderligere nævnes Gnav af Æblevikleren (Aton Andersen), Beskadigelse af Hagl eller Beskadigelse af Skurv (Skurv-revner paa Pære; M. E. Elting). Dette understreger Betydningen af rationel Sprøjtning (Bekæmpelse af Skadedyr og Skurv m. m.), men viser ogsaa, at Sprøjtning alene ikke kan være afgørende, fordi den ikke hindrer Skade ved f. Eks. Hagl eller Revning af Frugten. — Visse Sorter er stærkere angrebet end andre. Dette kan skyldes en særlig Sortsmodtagelighed; blandt Æblesorter er Cox' Pomona utvivlsomt særlig modtagelig. Men det kan ogsaa blot skyldes, at tidlig modnende Sorter paa nærværende Tidspunkt er stærkere angrebet end sildig modnende, og at disse sidste vil blive mere angrebne efterhaanden, som Modningen skrider frem. Fra flere Sider fremhæves netop Modenhedsgradens Betydning for Angrebet (Hans Larsen, N. F. J. Larsen). — Rigtbærende Træer, hvor mange Frugter sidder tæt sammen, viser ofte stærke Angreb, idet Smitten hurtigt breder sig fra Frugt til Frugt. Af denne Grund er Victoria-Blomme ofte blandt de stærkest angrebne Blommesorter.

Blommerust (*Transchelia pruni-spinosae*) optræder ret almindeligt i Svendborg Amt. Ofte er Angrebet saa slemt, at Blommetræerne har tabt en stor Del af Bladene (Hans Larsen). Fra Fejød meldes ogsaa om ondarterede Angreb; Althans Reine Claude er mest medtaget, den har kastet indtil 90 pCt. af Bladene (Georg Jensen).

Bakteriekræft (*Pseudomonas mors prunorum*) findes hist og her i Stevns-Fakseegnen i Blommer og især i Myrobalan, men kun med svage Angreb (Ph. Helt).

Solskoldning paa Pæreblade er almindelig udbredt over hele Landet, ofte i en stærk Grad, men flere beretter dog, at Skoldningen er svagere i Aar end i Fjor (Hans Larsen, Svendborg; N. Dullum, Blangsted; Georg Jensen, Maribo). Graapære er afgjort den Sort, der angribes mest, næst efter følger Grev Moltke, medens Sorter som Nouveau Poiteau, Dobbel Phillip, Clapps Favorite og Kejserindepære sjældent nævnes. Solens Betydning for Skoldningen illustreres af denne Udtalelse: »Graapæret træerne er helt mørke i Solsiden« (N. Flensted-Andersen). Men Bladenes Tilstand er aabenbart ogsaa af Betydning, saaledes at unge eller lidet hærdede Blade er særlig ømfindtlige, naar stærk Sol og Tørke indfinder sig samtidig. Dette støttes af følgende: »Værst paa kraftig voksende Træer med frodigt Løv« (Arne Pallesen). Særlig paa Træer, som staar i Læ af høje Læbælter (A. Sauer).

Klorose i Æble- og Pæretæer har vi i særlig ondartet Grad set paa Fejød og i Æble tillige paa Lolland.

Paa Æble var Klorosen særlig alvorlig paa Pigeon og Cox' Orange. Skudtilvæksten var ringe, Bladene var ganske smalle og gullige, kun Hovednerverne var grønne, ofte mørkegrønne. I de værste Tilfælde var Bladene rødlige mellem Nerverne, det er særlig Pigeon, som er tilbøjelig hertil; hyppigt rullede Bladene noget indad.

Paa Pærer var Skudtilvæksten ligeledes ringe, og det saas endnu tydeligere end paa Æblerne, at den havde været det i flere Aar. Bladene var ogsaa her smalle, men de rullede ikke saa regelmæssigt som Æblebladene, de var derimod noget forvredne. Bladpartierne mellem Nerverne

var gulgrønne eller brunlige. Særlig Grev Moltke var stærkt angrebet, men Eyewood og Comice led ogsaa stærkt deraf, og flere andre Sorter saa daarlige ud. Frugterne blev meget daarligt udviklet. De ældste Træer var 30 Aar, flere er gaaet helt ud, og efterplantede Træer er ogsaa ofte gaaet ud. Vor Formodning om, at Skaden skyldes høj Reaktion af Jorden og Anvendelse af for store Mængder Kunstgødning, er blevet bekræftet ved Analyser af Jorden.

I en Frugthave paa Fejø med mange stærkt klorotiske Pæretræer var Reaktionstallet 7.8, Fosforsyretallet 112, Kalitallet 30 og Mangan-tallet 0.1.

I en Frugthave paa Fejø med nogle stærkt angrebne, ældre Pigeoner var Reaktionstallet 7.6, Fosforsyretallet 122, Kalitallet 44 og Mangan-tallet 0.1.

Under saadanne Forhold er det let forstaaeligt, at Planterne lider af Manganmangel, og med saa høj Reaktion og saa højt Fosforsyretal er der ogsaa meget store Chancer for Jernmangel.

I Frugthaven med Pæretræerne saas det tydeligt, at Tilskud til Jorden af Jernvitriol hjalp, thi i denne Have var der mange Høns, og rundt om Hønshuset, hvor Hønsenes Drikkevand stod, var Træerne meget bedre. Hønsene har altid i deres Drikkevand faaet et Tilskud af Jernvitriol, og saa er der naturligt ofte hældt Rester af Drikkevandet ud paa Jorden, hvorved denne har faaet et Tilskud af Jernvitriol.

I et Hjørne af Haven saas det, at et Tilskud af organisk Plante-masse virkede gavnligt. Her havde tidligere ligget et Frugtpakkeri, og de kasserede Frugter var fortrinsvis blevet gravet ned i dets Nærhed, og her var Frugttræerne bedre end i den øvrige Del af Haven.

Det oplystes, at der i Frugthaven med Pigeonerne til et Areal paa godt 0.8 ha aarligt var givet 1000 kg Superfosfat, 800 kg Kali og 1000 kg Chilesalpeter, i de sidste Par Aar var der dog ikke givet Superfosfat.

Vi har nu tilraadet, at der til Sommersprøjtning med Bordeauxvædske sættes 0.1 pCt. Mangansulfat, 0.1 pCt. Jernvitriol og 0.1 pCt. Zinksulfat, samt at Jorden til Foraaret lige efter Løvspring gives 200 kg Mangansulfat og 200—300 kg Jernvitriol pr. ha. Af økonomiske Grunde gives disse store Mængder kun, hvor Træerne er typisk syge.

Muligvis vil der ogsaa for at sænke Reaktionen yderligere blive givet Svovl, men først efter at Svovlbehovet er bestemt ved Titrering, saaledes at man kan faa en Titreringskurve til Vejledning. Det maa indrømmes, at en saadan Kurve ikke maa betragtes som saa sikker, som en tilsvarende Kurve til Bestemmelse af Kalkbehovet, men den kan dog være en Rettesnor for, om der skal bruges meget eller lidt Svovl for at sænke Reaktionen til et ønsket Tal.

Ydermere har vi tilraadet at tilføre Jorden den mest mulige Mængde grønne Plantedele, f. Eks. at saa Sennep tidligt; den nedbringes, naar den har naaet en passende Størrelse, hvorpaa der atter saas Sennep, som nedbringes om Efteraaret, og om muligt gives Staldgødning.

Det er sørgeligt at se, at uhensigtsmæssig Anvendelse af store Gødningsmængder, der jo har kostet betydelige Summer i Aarenes Løb, har gjort saa megen Skade, at der nu skal tilføres store Mængder »Medicin«.

d. v. s. Mikronæringsstoffer, som er blevet gjort utilgængelige for Planterne af de andre Stoffer.

I den førnævnte Plantning paa Lolland var det særlig Pigeon, som var klorotisk, den var helt rødlig paa Bladene mellem Nerverne. Her laa Tallene, som en tidligere af Ejeren foretaget Analyse havde vist, ikke saa galt. Reaktionstallet var 7.5, Fosforsyretallet 34, Kalitallet 20 og Mangantallet 1.3. Man behøver altsaa ikke at komme op paa saa høje Reaktions-, Fosforsyre- og Kalital og ned paa saa lave Mangantal, som Analyserne fra Fejø viser, før det er galt med de Sorter, som er modtagelige for Klorose.

Bladbrandsyge paa Ribs er udbredt ved Tystofte, og det drejer sig muligvis baade om Kalimangel og Tørkeskade (A. Feilberg).

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) paa Stikkelsbær er meget udbredt over alt i Landet og bevirker, at Buskene nu mange Steder staa uden Blade, hvad der naturligvis forringer Bærudbyttet til næste Aar. Sygdommen er let at holde nede, og følgende Udtalelse lyder opmuntrende: »Sygdommen er saa godt som helt forsvundet, siden vi har begyndt mere systematisk Sprøjtning og Pudring af Buskene« (A. Feilberg, Tystofte). Der er saa meget mere Grund til at iværksætte saadan Pleje af Buskene ved Sprøjtning eller Pudring, eftersom de samme Behandlinger ogsaa virker mod Stikkelsbærræber, Bladpletsyge, Rust m. m. Det er paa denne Aarstid, at Sygdommen lettest iagttages, medens det er til Foraaret, Bekæmpelsen skal paabegyndes, og dette er sikkert noget af Forklaringen paa, at det er vanskeligt at komme i Gang med Bekæmpelsen. M. Sørensen, Esbjerg, udtrykker netop dette saaledes: »Da Midlerne, der opgives ved Forespørgsel nu, fortrinsvis skal anvendes til Foraaret, glemmes det let!« — Der er stor Forskel paa Sorternes Modtagelighed; Angrebet er værst paa Sorter med grønne og gule Bær (J. C. Myrhøj).

KØKKENURTER.

Aspargesrust (*Puccinia asparagi*). Fra Samsø meldes, at Aspargesrust, der i de sidste 3 Aar har været meget ødelæggende paa denne Aarstid, endnu ikke har vist sig. »Om tidlig og gentagen Sprøjtning, som den nu praktiseres overalt, har været afgørende med Hensyn til Sygdommens Bekæmpelse, skal være usagt, men det er ikke mit Indtryk« (P. Riis Vestergaard).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) er meget udbredt paa Slagelse-Sorø-Holbæk Egnen (W. Nielsen), og dette gælder sikkert hele Landet. Sygdommen burde i langt højere Grad bekæmpes ved Sprøjtning med Bordeauxvædske, og muligvis burde Frøavlens kontrolleres.

Meldug (*Erysiphe cichoriacearum*) paa Frilandsagurk optræder med ødelæggende Angreb rundt omkring paa Sjælland (Aksel Olsen, A. Sauer).

Nedvisnen af Frilandsagurk forekommer hist og her Landet over. Det synes særlig at være begyndt, naar stærk Regn har fulgt en tør Periode (A. Sauer).

PRYDPLANTER.

Rosenmeldug (*Sphaerotheca pannosa*) er almindelig. Fra Stevns-

Fakseegnen nævnes, at den ogsaa optræder paa Sorter, som ellers plejer at gaa fri (Ph. Helt). Sammesteds er der stærke Angreb af Rosenrust (*Phragmidium* sp.), især paa mørkerøde Sorter.

Chrysanthemum-Bladpletsyge (*Septoria chrysanthemella*) er ikke saa slemt i Aar, efter at Sprøjtning er gennemført (N. Flensted-Andersen).

Chrysanthemumrust (*Puccinia Chrysanthemi*) optræder paa en Del Sorter, værst paa Ambassadeur (N. Flensted-Andersen).

ANNA WEBER & CHR. STAPEL.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Der foreligger en Del Meddelelser om Angreb af Aal paa Rødkløver. Angaaende Angreb paa Hvidkløver skrives fra Kalø-Knebelvig: »Den stærke Nedbør har gavnet. Selv paa Arealer, hvor Hvidkløveren normalt er uensartet paa Grund af Aaleangreb, er der usædvanlig Frodighed» (Chr. Nørgaard-Pedersen).

Havreaal (*Heterodera schachtii*). Fra Frederiksborg har vi modtaget følgende Meddelelse om et Angreb: »I en Mark paa ca. 50 Tdr. Land var der Havre i 1935, Helbrak i 1936. I 1937 var der Hvede i 40 Tdr. Land, Rug i Resten. I 1938 var der Byg i hele Marken. I 1939 var der Havre. Hvor der i 1937 var Hvede, var Havren komplet ødelagt, medens den stod godt, hvor der havde været Rug» (H. E. Jensen).

Roeaal (*Heterodera schachtii*). Ved Kolind er der for første Gang fundet Angreb paa Runkelroer, dog kun i en enkelt Mark (E. Staunskjær).

Kartoffelaal (*Heterodera schachtii*). Nye Angreb er fundet ved Helsingør (H. E. Jensen) og Brønderslev (O. Nielsen).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Ved Skærbæk er der fundet noget Gnav i de bløde Kærner paa Hvede (A. Buchreitz).

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*) har som meldt i sidste Oversigt gjort betydelig Skade mange Steder. Angrebene er nu i Tilbagegang, men endnu i August anrettede Lusene Skade, f. Eks. ved Frederikshavn (H. Frederiksen), paa Samsø, hvor Bangholm led meget, medens Wilhelmsburger næsten gik fri (P. Riis Vestergaard), ved Brande—Thyregod (P. Trosborg), i Københavns Omegn, baade i Kaal og Kaalroer (A. Frederiksen) og ved Skærbæk (Aage Buchreitz). Det er uden Tvivl gaaet værst ud over Kaalen.

Bladlus (*Aphididae*) paa Frugttræer. Skønt Angreb har været almindelig udbredt, har Skaden været mærkværdig ringe i Aar. Hist og her (navnlig hvor Nikotinsprøjtning ikke er udført i Tide!) er det dog gaaet en Del ud over Træerne, særlig i yngre Plantninger (Æble og Blomme).

Bladlus (*Pemphigus spirothecae*), der danner snoede Galler paa Bladstilkene af Poppel, optraadte i stor Udstrækning i Frejlev (G. Jensen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris* og *hippocastani*). Kun fra Sønderjylland (Haderslev og Sønderhav) foreligger Meddelelse om Skade

paa Roer og Kartofler (Fr. Nielsen, P. Rasmussen). Ved Sorø gik det ud over Chrysanthemum og Persille (N. Flensted-Andersen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Paa Tylstrup har Larverne gnavet Kartoffelknoldene temmelig stærkt (Sv. Svendsen), og i Københavns Omegn er det gaaet ud over Kartofler, Gulerødder samt flere Kulturer i Gartnerier (A. Frederiksen).

Skjoldbiller (*Cassida sp.*). Fra Thisted skrives, at der er fundet et stærkt Angreb i en Runkelroemark (F. C. Frandsen).

Halmhvepsens Larve (*Cephus pygmaeus*) er fundet ved Christiansfeld, hvor enkelte Dele af Hvedemarken var meget stærkt angrebet. Der syntes Forskel i Angreb paa to forskellige Hvedesorter, idet den tidligere Carstens Dickköpf var stærkere angrebet end Pajbjerg Ideal (P. Rasmussen).

Blommevikleren (*Laspeyresia funebrana*). Svage Angreb er almindelige, men der foreligger ingen Indberetninger om alvorlig Skade.

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*). Angreb er almindelige, men efter Indberetningerne at dømme er de kun i de færreste Tilfælde at betegne som ondartede.

Knoporme (*Agrotis segetum*). Svage Angreb i Roer, Kartofler, Kaal m. m. er almindelige. I Københavns Omegn (Ballerup—Herlev) er fundet stærke Angreb i Kartofler, Roer, Rødbeder og ikke mindst i Kaal. I Gartnerierne gaar det især ud over Blomkaal og Salat (A. Frederiksen). Fra Skærbæk skrives, at Angrebene er almindeligere Øst for Landevejen Tønder—Ribe end Vest for denne. Muligvis hænger dette sammen med den Kendsgerning, at Arealerne Øst for Vejen ikke fik Regn d. 17. Juni, men maatte vente betydelig længere paa Nedbør (Aage Buchreitz). Paa Samsø blev en Sukkerroemark (udlagt til Frø) fuldstændig raseret (P. Riis Vestergaard).

Aften-Paafugleøjets Larve (*Smerinthus ocellata*), der ofte forveksles med Ligustersværmersens Larve, optraadte nogle Steder ret talrigt paa Æbletræerne og gjorde nogen Skade. Der foreligger saaledes Indberetninger fra Hjøllund (A. Pallesen) og Hørsholm (A. Olsen).

Kaalorme (*Pieris brassicae* og *rapae*). Angrebene, der nu er overstaaet, har gennemgaaende været ret godartede, men Kaalen er dog en Del Steder blevet gnavet temmelig stærkt. Om betydelige Angreb (*P. brassicae*) i Kaalroerne foreligger der kun nogle faa Indberetninger. Fra Sønderjylland skrives saaledes, at Skaden pletvis kan være stor ogsaa i Markerne, men at Larvernes Optræden dog har været minimal i Forhold til den stærke Sværmning af Kaalsommerfugle (P. Rasmussen). Ved Hornum var Larven af *P. rapae* ret ondartet paa Rosenkaal (H. Christensen). Fra Stevns (J. Johansen) meldes om fortrinlig Virkning af Pudring med Derris i Haver.

Kaalfluelarver (*Chortophila brassicae* og *floralis*). 11 Indberetninger lyder paa »ingen« eller »svage Angreb«, medens der i 6 Tilfælde skrives om betydelige Angreb. Fra Sjælland foreligger kun én Meddelelse om stærke Angreb, nemlig fra Ballerup, hvor det er gaaet ud over Kaalen. I de nydannede Hoveder paa Rosenkaal har Larverne ogsaa gjort Skade (A. Frederiksen). Paa kold, lav Jord Nord for Frederikshavn er

der ondartet Angreb i Kaalroerne (H. Frederiksen), ved Viborg findes Angreb paa opdyrket Hede (A. P. Aidt). Endvidere har Larverne gjort Skade paa Mors (P. Gregersen Dal), ved Kolind (E. Staunskjær) og ved Skærbæk (Aa. Buchreitz).

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). I Haverne har Krusesygen ofte gjort Skade. I Kaalroemarkerne er Symptomerne almindelige, men det er kun i de færreste Indberetninger, at der tales om alvorlig Skade som Følge af Hjerteforraadnelse. Fra Frederikshavn skrives saaledes: »Krusesyge er meget almindelig i Aar, mange Steder forværres Angrebet af Halsraad« (H. Frederiksen). Fra Kalø—Knebelvig: »Bakteriose foraarsaget af Krusesyge er for Tiden meget almindelig i Kaalroemarkerne, og Angrebet er værre end normalt« (Chr. Nørgaard-Pedersen). Fra Blangstedgaard karakteriseres Angrebet som det værste i flere Aar (N. Dullum), og i Sydsjælland er det fuldt saa slemt som i de foregaaende Aar (P. Grøntved).

Rødt Spind (*Paratetranychus pilosus*). Fra mange Egne af Landet foreligger nu Meddelelse om ondartede Angreb. Træerne har ofte broncefarvede Blade, og Blådfald er bemærket. Det er ikke sjældent at se Grenpartier, der selv paa Afstand skinner rødt paa Grund af de mange Vinteræg.

PROSPER BOVIEN.

